

DATGANIAD CAETHWASIAETH FODERN CYNGOR CAERFFILI

1. Trosolwg

Mae Cyngor Caerffili yn darparu ystod eang o wasanaethau cyhoeddus statudol a dewisol, a ddarperir yn uniongyrchol drwy ein gweithlu ein hunain, a thrwy sefydliadau sector preifat a thrydydd sector.

Ym mis Tachwedd 2017, ymunodd Cabinet Cyngor Caerffili â Chod Ymarfer Llywodraeth Cymru ('y cod'): Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyn Gyflenwi. Mae 12 ymrwymiad y cod yn cynnwys mynd i'r afael â Chaethwasiaeth Fodern a Masnachu Pobl, mae'r datganiad hwn yn nodi'r camau y mae'r Cyngor wedi'u cymryd, a bydd yn eu cymryd, i sicrhau nad oes arferion Caethwasiaeth Fodern nac arferion cyflogaeth di-foesegol yn ei fusnes ei hun neu gadwyn gyflenwi.

Mae Cyngor Caerffili wedi ymrwymo'n llwyr i ddarparu gwelededd i'w ddatganiad Caethwasiaeth Fodern a sicrhau tryloywder yn ein cadwyn gyflenwi. Yn unol â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015, mae'r Cyngor yn cydnabod y cyfrifoldeb sydd ganddo fel cyflogwr i fod yn ymwybodol o'r potensial am achosion o Gaethwasiaeth Fodern ac i adrodd am achosion neu bryderon o'r fath i'r cyrff perthnasol.

2. Beth yw Caethwasiaeth Fodern?

Gall Caethwasiaeth Fodern gynnwys y ffurfiau canlynol: -

- Puteindra dan orfod
- Masnachu mewn plant
- Camfanteisio troseddol
- Caethwasanaeth domestig
- Gweithio dan orfod
- Casglu organau
- Camfanteisio'n rhywiol

Yn y DU, mae Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015 yn diffinio troseddau troseddol, caethwasiaeth llafur gorfodol a masnachu pobl, ac mae'n cynnwys mesurau i amddiffyn dioddefwyr posibl.

Mae achosion o Gaethwasiaeth Fodern yng Nghymru yn cynyddu. Yn 2017, derbyniodd Mecanwaith Atgyfeirio Cenedlaethol (MAC) y DU 193 atgyfeiriad o ddioddefwyr posibl lle cafodd yr atgyfeiriad ei anfon wedyn at heddlu o ystyriaethau cofnodi troseddau yng Nghymru; mae hyn yn cynrychioli cynnydd o 57% ar gyfansymiau atgyfeirio yn 2016 a 3.7% o'r holl atgyfeiriadau yn y DU i'r MAC.

Nid oes dioddefwr nodweddiadol ac nid yw rhai dioddefwyr yn deall eu bod wedi cael eu hecsbloetio a'u bod yn gymwys i gael cymorth a chefnogaeth.

3. Ein Polisiâu

Mae Cynllun Corfforaethol Cyngor Caerffili **2018-23** yn rhoi blaenoriaeth i fynd i'r afael â thlodi ac amddifadedd. Mae'r Cyngor yn gyflogwr Cyflog Byw achrededig ac rydym yn annog, lle bo'n briodol, ein cyflenwyr a'n contractwyr i dalu'r Cyflog Byw 'cywir'. Mae strategaethau a pholisiâu eraill yn cynnwys:

- **Rhaglen ar gyfer Caffael 2018-2023** - Bydd y Cyngor yn defnyddio ei brosesau caffael i feithrin newid cymdeithasol cadarnhaol lle bo'n briodol. Mae'r strategaeth yn gosod ein gweledigaeth a'n hamcanion clir y mae'n ofynnol eu gweithredu i feithrin amodau gwaith teg i bawb, mae hyn yn cynnwys mabwysiadu a chyflawni'r Cod Ymarfer a Chynllun Gweithredu - Ymrwymadau Cod Ymarfer cysylltiedig Caerffili.
- **Polisi Chwythu'r Chwiban** - Os ydych chi'n wirfoddolwr, yn gyflenwr neu'n gontractwr sy'n gweithio ar eiddo'r Cyngor, fel (ond heb fod yn gyfyngedig i) adeiladwyr, gyrwyr a chyflenwyr, dylech godi eich pryderon o dan Bolisi Cwynion Corfforaethol y Cyngor, sydd ar gael ar wefan y Cyngor.
- **Lluniwyd Polisi Cod Ymddygiad** i roi arweiniad i weithwyr ar ystod o faterion a fydd yn eu helpu i gynnal a gwella'r safonau ymddygiad uchel o fewn llywodraeth leol. Wrth gyflawni eu dyletswyddau, rhaid i weithwyr ymddwyn yn onest, yn ddiduedd ac yn wrthrychol. Mae'n ofynnol i bob gweithiwr weithredu yn unol â'r egwyddorion a nodir yn y Cod.
- **Mae Polisi Cwynion Corfforaethol** yn galluogi aelodau'r cyhoedd i fynd i'r afael â phryderon neu godi cwynion mewn perthynas â gwasanaethau'r Cyngor.
- **Polisi Recriwtio a Dethol** - mae gan y Cyngor brosesau recriwtio cadarn mewn lle. Mae gweithdrefnau a fabwysiadwyd gan y Cyngor yn ei gwneud yn ofynnol i benodedigion ddarparu tystiolaeth o'u hawl i fyw a gweithio yn y DU.
- **Polisi a Gweithdrefn Defnyddio Gweithwyr Asiantaeth** - yn rhoi ystyriaeth lawn i egwyddorion deddfwriaethol ac arfer gorau perthnasol, ac yn cael ei adolygu o bryd i'w gilydd yn unol â newidiadau mewn deddfwriaeth cyflogaeth.
- Mae masnachu mewn plant yn drosedd ac yn cam-drin plant. Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda phartneriaid i sicrhau bod unrhyw achos tybiedig o'r math hwn o gam-drin yn cael ei ymdrin ag ef yn unol â **Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan**.

4. Ein Cadwyn Gyflenwi

Mae'r Cyngor yn gwario tua £196 miliwn bob blwyddyn gyda thua 5000 o gyflenwyr sy'n darparu ystod o nwyddau, gwaith a gwasanaethau. Mae dros 99% o'r gwariant presennol gyda chwmnïau wedi'i lleoli yn y DU. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cydnabod bod ein cadwyn cyflenwi wedi'u gwasgaru ar draws y byd ac y gallai rhannau o'r gadwyn gyflenwi fod yn ymwneud â Chaethwasiaeth Fodern. Mae'r Cyngor yn monitro ein cyflenwyr uniongyrchol yn weithredol ac yn gofyn i'r

cyflenwyr hynny sicrhau bod eu cadwyn gyflenwi yn rhydd o Gaethwasiaeth Fodern.

Mae'r sectorau risg uchel ar gyfer Caethwasiaeth Fodern yn cynnwys amaethyddiaeth, hamdden, lletygarwch, arlwyo, glanhau, dillad, adeiladu a gweithgynhyrchu. Yn unol ag ymrwymiad chwech (6) o'r cod, bydd y Cyngor yn sicrhau bod ein cadwyn gyflenwi yn ymwybodol o'n hymrwymadau i fynd i'r afael â chaethwasiaeth fodern a masnachu mewn pobl a'u bod yn deall eu rhwymedigaethau fel cyflenwr neu gontractwr y Cyngor.

Mae'r Cyngor yn ymgymryd â diwydrwydd dyladwy wrth ddyfarnu cyfleoedd i gyflenwyr newydd ac mae'n adolygu'n rheolaidd ein cyflenwyr presennol trwy drefniadau rheoli contractau. Mae diwydrwydd dyladwy ac adolygiadau yn cynnwys:

- Mapio'r gadwyn gyflenwi mewn manau â pherygl uchel er mwyn asesu risgiau
- Gwerthuso risgiau caethwasiaeth modern a masnachu pobl o bob cyflenwr newydd.
- Annog cyflenwyr i gofrestru ar gyfer y cod i helpu i sicrhau bod arferion cyflogaeth foesegol yn cael eu cynnal trwy'r gadwyn gyflenwi.
- Cyfeirio cyflenwyr at wybodaeth neu gyngor ac arweiniad ymarferol ar sut i gofrestru a gweithredu'r cod.

5. Hyfforddiant i weithwyr

Fel rhan o ddatblygiad proffesiynol parhaus gweithwyr o fewn yr Uned Caffael Corfforaethol, amlygir Arferion Caethwasiaeth Fodern a Chyflogaeth Foeso fel rhan o'r broses DPP. Anogir gweithwyr i gwblhau hyfforddiant Cyflogaeth Foesegol y Sefydliad Siartredig Prynu a Chyflenwi yn flynyddol a hyfforddiant e-ddysgu Llywodraeth Cymru.

Bydd hyfforddiant e-Ddysgu Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyn Gyflenwi Llywodraeth Cymru ar gael trwy Safle Mewnwyd y Cyngor sydd ar gael i'r holl staff.

6. Cynllun Gweithredu Ymrwymadau CoP - Cynnydd hyd yma

Mae gan y Cyngor:

- ✓ Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru Fabwysiedig: Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyn Gyflenwi.
- ✓ Penodwyd fel Hyrwyddwr Cyflogaeth Gwrth-Gaethwasiaeth a Moesegol - Cynghorydd Colin Gordon, yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Corfforaethol.
- ✓ Cychwyn adolygiad o'r holl ddogfennau Caffael i gynnwys copi o'r cod fel dogfennaeth safonol.

- ✓ Sicrhau bod pob Gwahoddiad i Dendro yn cael y cais angenrheidiol i gyflenwyr/contractwyr ymrwymo i'r Cod Ymarfer.
- ✓ Dogfen Gaffael Sengl Ewropeaidd a fabwysiadwyd gan Lywodraeth Cymru sy'n cynnwys meini prawf dethol mewn perthynas â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015.
- ✓ Sicrhau bod pob contract yn nodi telerau talu 30 diwrnod ar ôl derbyn anfoneb ddilys a sicrhau lle bo'n bosib bod yr holl is-gontractwyr ar gontractau newydd yn debryn y telerau talu cyfartal. Yn ogystal, defnyddiwch delerau talu is i BBaCh i 10 diwrnod ar ôl derbyn anfoneb ddilys.
- ✓ Darparu arweiniad a hyfforddiant i'r holl weithwyr yn yr Uned Caffael Corfforaethol.

7. Cynllun Gweithredu Ymrwymadau CoP - Mae angen cynnydd

Bydd y Cyngor yn cymryd y camau canlynol yn ein hymdrechion i gyflawni'r ymrwymadau fel rhan o'r cod.

- Diweddarau'r Polisi Chwythu'r Chwiban
- Parhau i adolygu a diweddarau dogfennaeth tendro'r Cyngor i sicrhau bod materion cyflogaeth foesebol yn cael eu delio â hwy'n llawn. Bydd hyn yn cynnwys cymalau i:
 - Gwirio fod gan gyflenwyr/contractwyr sydd â throsiant dros £36 miliwn ddatganiad Caethwasiaeth Fodern.
 - Cynnwys y Cod Ymarfer: Cyflogaeth Foesebol mewn Cadwyn Gyflenwi fel rhan o'n dogfennau tendro.
- Cwblhau adolygiad a diweddariad o delerau ac amodau safonol y Cyngor i sicrhau bod arferion cyflogaeth yn cael eu hystyried fel rhan o'r broses gaffael.
 - Adolygu contractau cyflenwyr a mapio cadwyn gyflenwi trwy ddiwydrwydd dyladwy - gydag opsiwn i gynnwys sancsiynau neu gymal terfynu os amheuir bod Caethwasiaeth Fodern yn digwydd.
 - Sicrhau absenoldeb o ran amser a phwysau costau diangen a allai arwain at drin staff yn anfoesol.
 - Sefydlu dull dim goddefgarwch tuag at Gaethwasiaeth Fodern.
- Yn unol ag ymrwymiad saith (7) o'r cod, sicrhau bod y Cyngor yn adolygu gwariant yn rheolaidd ac yn cynnal asesiad risg. Byddwn yn:
 - Nodi unrhyw gyflenwyr risg uchel a monitro am gam-drin hawliau dynol ac arferion cyflogaeth anfoesebol a fydd yn dod yn eitem agenda safonol mewn cyfarfodydd contract ac adolygiadau.
 - Ymchwilio i unrhyw gyflenwr y nodwyd fel risg uchel trwy ymgysylltu'n uniongyrchol â staff.

- Gweithio gyda chyflenwyr Haen 1 i godi ymwybyddiaeth o Gaethwasiaeth Fodern ac arferion cyflogaeth Anfoesol i'w atal rhag digwydd.
- Diweddaru'r Datganiad Caethwasiaeth Fodern yn flynyddol ac adrodd ar gynnydd y Cynllun Gweithredu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol ac adrodd i'r Tîm Rheoli Corfforaethol.
- Cyhoeddi ein datganiad Caethwasiaeth Fodern yn flynyddol ar wefan y C yngor a thrwy wefan 'Transparency in Supply Chains (TISC)'.

8. Adnoddau Ategol

Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru: Cyflogaeth Foesebol mewn Cadwyn Gyflenwi :

Saesneg: <https://gov.wales/topics/improvingservices/bettervfm/code-of-practice/?lang=en>

Cymraeg: <https://gov.wales/topics/improvingservices/bettervfm/code-of-practice/?skip=1&lang=cy>

Hyfforddiant e-Ddysgu Cyflogaeth Foesebol mewn Cadwyn Gyflenwi Llywodraeth Cymru:

Saesneg: <https://learning.wales.nhs.uk/course/view.php?id=1050>

Cymraeg: <https://learning.wales.nhs.uk/course/view.php?id=1051>

Transparency in Supply Chains - <https://tiscreport.org/>